

**UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH**

Estratègia de Cooperació UPC 2021

**Acord CG/2019/07/05, d'11 de desembre de 2019, del
Consell de Govern, pel qual s'aprova l'Estratègia de
Cooperació UPC 2021**

Vicerectorat de Responsabilitat Social i Igualtat

Estratègia de cooperació UPC 2021

ÍNDEX

1. Justificació
2. Principis i objectius
3. Estructura del pla:
 - 3.1. Full de ruta
 - 3.2. Reptes i línies de treball
 - 3.3. Desplegament: pla d'acció
4. Governança: responsabilitats, coordinació i seguiment
5. Recursos econòmics
6. Annex: taula de reptes i línies de treball de l'estratègia

1. Justificació

La Universitat Politècnica de Catalunya ha acumulat una llarga trajectòria d'activitat en el camp de la cooperació des de la constitució del Centre de Cooperació per al Desenvolupament (CCD) l'any 1992 a iniciativa del Consell Social, que fou, en aquell moment, una iniciativa pionera en l'àmbit universitari. Aquesta línia d'acció es va consolidar l'any 1995 amb la posada en marxa de la campanya del 0,7 % a la UPC, que, a més d'articular un finançament estable, va facilitar-ne l'apoderament per part del conjunt de la comunitat universitària.

En tot aquest temps la UPC ha anat adaptant progressivament l'activitat en aquest eix a les necessitats i les demandes socials, que reclamen a la Universitat un compromís creixent i una acció integral de responsabilitat social per combatre la pobresa i l'exclusió des dels àmbits que li són propis conciliant les dimensions internacional i local. Aquest canvi de paradigma es va veure ratificat per l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides el 25 de setembre de 2015, que defineix un full de ruta d'aplicació universal desplegat a través dels 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i que, en conjunt, integra les dimensions econòmica, social i ambiental del desenvolupament sostenible i supera la divisió tradicional entre la cooperació internacional i la local.

En aquest sentit, al març de 2019 es va crear el Vicerectorat de Responsabilitat Social i Igualtat amb l'objectiu de promoure polítiques més integrades i cohesionades en aquests àmbits. Des d'aquest vicerectorat, s'ha impulsat el disseny de l'estratègia de cooperació i voluntariat que ara es presenta. Han treballat en aquesta proposta el Consell, la direcció del CCD i l'equip tècnic, ara integrat al Gabinet d'Innovació i Comunitat, juntament amb associacions d'estudiants que treballen en aquest camp, el Consell de l'Estudiantat i els representants i les representants designats pels equips directius de les facultats i escoles de la UPC per a l'àmbit de la cooperació.

2. Principis i objectius

El compromís de la UPC amb la cooperació

El compromís actiu de la UPC amb l'activitat de cooperació per al desenvolupament es recull a bastament en els Estatuts aprovats l'any 2012 que, entre els seus principis informadors (article 5), confirmen el caràcter **transversal** de la cooperació per al desenvolupament i assenyalen que l'**erradicació de la pobresa i la reducció de la desigualtat entre pobles** s'han de promoure tant a través de les activitats de formació i de recerca com institucionalment. Aquest mateix article es fa referència al coneixement com a bé comú orientat a facilitar el desenvolupament humà (5.4) i a l'obligació de promoure la **responsabilitat social** i l'**educació en valors** (5.6).

A més, l'article 146 dels Estatuts de la UPC també estableix que la Universitat posa **els coneixements i les capacitats en ciència i tecnologia al servei del desenvolupament humà i sostenible** dels pobles més desfavorits i de l'erradicació de la pobresa. En aquest sentit, impulsa la implicació activa de la comunitat en el camp de la cooperació universitària per al desenvolupament, fomenta la sensibilització i la participació i promou la cultura de la pau i el compromís amb la solidaritat i el respecte als drets humans.

D'acord amb el que preveu l'article 147 dels Estatuts de la UPC, les activitats de cooperació per al desenvolupament són coordinades pel Centre de Cooperació per al Desenvolupament (CCD).

Aquesta estratègia té com a **objectius** específics:

- Aconseguir una acció més **transversal i integrada**, que s'estengui als eixos bàsics d'actuació de la UPC: la formació, la recerca i la transferència a la societat.
- Generar més **impacte**, tant pel que fa als resultats que es deriven directament de les activitats realitzades com, internament, al fet d'afavorir l'intercanvi d'experiències, l'aprenentatge mutu i l'apoderament per part de la comunitat universitària.
- Donar més **visibilitat** al treball fet i situar la UPC com a referent en l'aplicació de l'enginyeria, l'arquitectura, les ciències i la tecnologia al servei del desenvolupament humà sostenible.

Per fer-ho efectiu, aquest pla es basa en els **principis** següents:

- **Participació** de la comunitat universitària: l'estratègia es basa en el desenvolupament col·lectiu de les diferents línies de treball, que es duran a terme de manera col·laborativa.
- **Flexibilitat**: s'estableix un pla de treball per a dos anys, però l'estratègia ha de ser capaç d'adaptar-se a les oportunitats i prioritats que puguin sorgir mentre sigui vigent.

- **Transparència:** el desplegament de l'estratègia ha de ser obert i compartit amb tota la comunitat universitària i el conjunt de la societat.
- **Aliances:** el desenvolupament de l'estratègia s'ha de fonamentar en el treball en xarxa amb la resta d'actors per tal de sumar esforços i iniciatives, a la recerca de la complementarietat i la coordinació d'accions i estratègies.

3. Estructura del pla

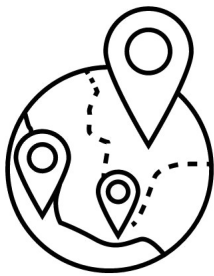
3.1. Full de ruta

L'estratègia parteix de la feina que ja fa la UPC en cooperació per al desenvolupament i en voluntariat social i proposa anar un pas més enllà en els tres àmbits d'actuació que s'hi han dibuixat:

En l'àmbit dels **projectes**, sense deixar de mantenir el suport a la diversitat d'iniciatives, que són l'expressió del caràcter plural de la UPC, es proposa la concreció d'uns eixos prioritaris que permetin articular intervencions amb més impacte, visibilitat i transversalitat.

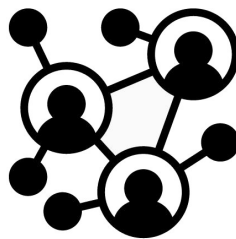
Quant a les **persones implicades**, se'n planteja l'articulació en forma de comunitat col·laborativa de cooperació que, amb un propòsit compartit, faciliti l'establiment de sinergies i permeti incrementar la participació.

Pel que fa al conjunt de la **comunitat universitària** i a la societat en general, es vol assegurar que estudiar a la UPC sigui transformador. En sintonia amb el lema "Canvia el món amb la UPC", es proposa fer un pas més en la incorporació de les temàtiques de sostenibilitat i compromís social en la docència, reforçar la sensibilització i la incidència i millorar la difusió de les activitats.

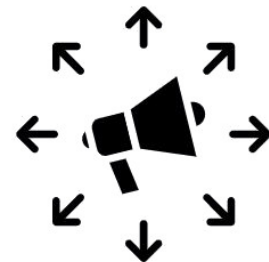
3

eixos que transformen la realitat

300

activistes que impulsen el canvi a la UPC i des de la UPC

30.000

estudiants que canviaran el món

3.2. Reptes i línies de treball

El pla defineix tres reptes específics, cadascun dels quals es concreta en unes línies de treball que s'hauran de desplegar a través del pla d'acció corresponent.

Repte 1: impulsar tres àmbits prioritaris d'actuació

Prioritzar tres àmbits de treball que responguin a l'especificitat de la UPC i en què la Universitat pugui fer una intervenció amb un impacte més visible. Al voltant d'aquests eixos prioritaris s'articularen projectes i actuacions, concertats en col·laboració amb altres actors, per tal de concentrar esforços, generar un impacte més gran i obtenir més visibilitat i rellevància.

Línies de treball:

- **Formació STEAM** a l'Àfrica subsahariana (posant el focus en la perspectiva de gènere).
- Tecnologies i actuacions per a la **mitigació i adaptació al canvi climàtic** orientades a comunitats i col·lectius vulnerables.
- Projectes sobre **processament i anàlisi de dades** i l'aplicació social en contextos de vulnerabilitat.

Repte 2: crear una comunitat col·laborativa de cooperació a la UPC

Crear una comunitat coordinada a l'entorn d'un propòsit compartit, fer visible i enfortir la xarxa i la coordinació entre les persones i els grups que treballen en cooperació i voluntariat. Facilitar que més persones de la comunitat participin i s'impliquin en aquestes temàtiques, en col·laboració amb les organitzacions i xarxes que hi treballen en l'àmbit local i internacional. Implicar els centres docents en la definició i el desplegament de les activitats.

Línies de treball:

- Establir mecanismes de **mesura, reconeixement i visibilització** de l'activitat del PDI, el PAS i l'estudiantat en aquest àmbit.
- Impulsar un **programa de voluntariat** a la UPC.
- Potenciar les **associacions** de cooperació vinculades a la UPC, incloent-hi Alumni.
- Fomentar el treball en **xarxa** i generar mecanismes que facilitin el treball col·laboratiu.
- Millorar la **governança** de la cooperació a la UPC revisant el marc normatiu del CCD i reforçant la participació de la comunitat amb la incorporació d'un representant o una representant de cada centre docent.

Repte 3: retornar a la UPC i a la societat els aprenentatges de la cooperació

Afavorir el retorn a tota la comunitat universitària i a la societat en general dels coneixements, els valors i els aprenentatges que es deriven de les activitats de cooperació i dels programes de voluntariat social. Treballar en xarxa amb altres actors, xarxes universitàries i

organitzacions per reforçar la sensibilització i la incidència.

Línies de treball:

- **Formació de l'estudiantat:** potenciar mecanismes ja existents (competència de sostenibilitat i compromís social (SiCS), materials docents, assignatures sobre sostenibilitat, pràctiques i TFG/TFM) i impulsar altres maneres d'aprendre (aprenentatge-servei, projectes, etc.).
- **Formació del PDI i PAS** en aquests àmbits.
- Documentar, comunicar i difondre: innovar en les activitats de **sensibilització i comunicació**.
- Enfortir el treball en **xarxa** amb altres actors.

3.3. Desplegament: pla d'acció

Un dels puntals d'aquesta estratègia és que s'ha de desplegar molt més enllà de l'abast específic del CCD: cal que tant el conjunt de la institució com tota la comunitat universitària se la facin seva per tal que pugui ser una realitat a les escoles i els campus i es posi l'èmfasi en l'estudiantat i la formació en valors.

Per aquesta raó, tal com s'ha fet en el disseny de l'estratègia, també el desplegament a través del corresponent pla d'acció s'ha de fer de manera participativa amb la comunitat implicada, que ha d'incloure, com a mínim, la xarxa de representants d'escoles i facultats, les associacions actives en l'àmbit de la cooperació i el Consell de l'Estudiantat.

4. Governança: responsabilitats, coordinació i seguiment

La responsabilitat política de l'estratègia de cooperació correspon al Vicerectorat de Responsabilitat Social i Igualtat.

El desplegament s'ha de fer amb un equip de treball, format pel Consell del CCD, representants de les escoles i representants de les associacions actives en aquest àmbit, així com el Consell de l'Estudiantat. Aquest equip ha de fer possible la concreció de l'estratègia amb la corresponent definició del pla d'acció.

La responsabilitat d'impulsar i coordinar el pla recau en el CCD, que ha de desenvolupar un sistema de seguiment i de rendició de comptes sobre l'assoliment dels objectius del pla.

Per al seguiment i l'avaluació es reuneix anualment l'equip de treball del pla en una jornada de cooperació, oberta a tota la comunitat universitària.

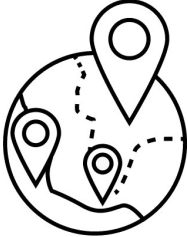

5. Recursos econòmics

La UPC destina recursos econòmics a l'activitat de cooperació per al desenvolupament d'acord amb la campanya UPC 0,7 %, una iniciativa participada pel conjunt de la comunitat universitària que suma les aportacions institucionals (un 0,7 % dels ingressos per convenis

del CTT i dels convenis de cooperació educativa) a les aportacions voluntàries del personal a través de les nòmines i dels estudiants i les estudiants a través de les matrícules.

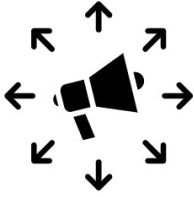
A través d'aquest fons, juntament amb altres recursos externs que eventualment es puguin aconseguir, es doten les accions derivades d'aquesta estratègia que requereixen un finançament específic.

6. Annex: taula de reptes i línies de treball de l'estratègia

	Reptes	Línies de treball
<p>3 eixos que transformen la realitat</p> 	<p>1. Impulsar tres àmbits prioritars d'actuació</p> <p>Prioritzar tres àmbits de treball que responguin a l'especificitat de la UPC i en què pugui tenir una intervenció amb un impacte més visible. Al voltant d'aquests eixos prioritars s'articularen projectes i actuacions, en col·laboració amb altres agents i actors, per generar una comunitat implicada, concentrar esforços, generar un impacte més gran i obtenir més visibilitat i rellevància.</p>	<p>Formació STEAM a l'Àfrica subsahariana (posant el focus en la perspectiva de gènere).</p> <p>Tecnologies i actuacions per a la mitigació i adaptació al canvi climàtic orientades a comunitats i col·lectius vulnerables.</p> <p>Projectes sobre processament i anàlisi de dades i l'aplicació social en contextos de vulnerabilitat.</p>
<p>300 activistes que impulsen el canvi a la UPC i des de la UPC</p> 	<p>2. Crear una comunitat col·laborativa de cooperació</p> <p>Crear una comunitat coordinada i amb un propòsit compartit, fer visible i enfortir la xarxa i la coordinació entre les persones i els grups que treballen en cooperació i voluntariat. Facilitar que més persones de la comunitat participin i s'impliquin en aquestes temàtiques, en col·laboració amb les organitzacions i xarxes que hi treballen en l'àmbit local i internacional. Implicar els centres docents en la definició i el desplegament de les activitats.</p>	<p>Establir mecanismes de reconeixement, visibilització i mesura de l'activitat del PDI, el PAS i l'estudiantat en aquest àmbit.</p> <p>Impulsar un programa de voluntariat a la UPC.</p> <p>Potenciar les associacions de cooperació vinculades a la UPC, incloent-hi Alumni.</p> <p>Fomentar el treball en xarxa i generar mecanismes que facilitin el treball col·laboratiu.</p> <p>Millorar la governança de la cooperació a la UPC revisant el marc normatiu del CCD i reforçant la participació de la comunitat amb la incorporació d'un representant o una representant de cada centre docent.</p>

30.000

estudiants que
canviaran el món

3. Retornar a la UPC i a la societat els aprenentatges de la cooperació

Afavorir el retorn a tota la comunitat universitària i a la societat en general dels coneixements, valors i aprenentatges que es deriven de les activitats de cooperació i dels programes de voluntariat social. Treballar en xarxa amb altres actors, xarxes universitàries i organitzacions per reforçar la sensibilització i la incidència.

Formació de l'estudiantat: potenciar mecanismes ja existents (competència SiCS, materials docents, assignatures sobre sostenibilitat, pràctiques i TFG/TFM) i impulsar altres maneres d'aprendre (APS, projectes, etc.).

Formació del PDI i PAS en aquests àmbits.

Documentar, comunicar i difondre: innovar en les activitats de **sensibilització i comunicació**.

Enfortir el treball en xarxa amb altres actors.